

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 15Sa/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2022200289
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Hudec
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:2022200289.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2
15Sa/4/2023

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Filipom Hudecom v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. B. XX/X, XXX XX E., zast. Mgr. Dávidom Štefankom, advokátom so sídlom Povožnícka 18, 841 03 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Trnava, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Kollárova 8, 917 02 Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. F.–XXXX/XXXXXX-XXX zo dňa 11.08.2022, takto

rozhodol:

2
15Sa/4/2023

I. Správny súd v Bratislave z r u š u j e rozhodnutie Okresného úradu Trnava, odboru výstavby a bytovej politiky, oddelenie štátnej stavebnej správy zo dňa 11.08.2022, číslo: F./XXXXXX-XXX, ako aj rozhodnutie obce F. č. j. Výst. F. zo dňa 06.05.2022 a vec vracia orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na nové konanie.

II. Súd priznáva žalobkyni voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

9
15Sa/4/2023

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Na podklade upovedomenia o začatí priestupkového konania zo dňa 25.04.2022 č. F. (ďalej len „Upovedomenie“) začala obec F., obecný úrad, so sídlom 16, 930 39 F., Slovenská republika (ďalej len „Obec“) voči žalobkyni konanie vo veci priestupku podľa ust. § 105 ods. 3 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Stavebný zákon“). V zmysle Upovedomenia, Obci bol dňa 08.04.2022 doručený podnet na objasnenie okolností a preverenie uskutočnenia stavby „rodinný dom“ na pozemku par. č. 7/14, 7/15 v k.ú. F. bez stavebného povolenia. Na podklade uvedeného podnetu bol vykonaný štátny stavebný dohľad, v rámci ktorého bolo zistené, že na uvedenom pozemku sa nachádza rozostavaná stavba. Počas výkonu štátneho stavebného dohľadu bola vyhotovená dokumentácia a žalobkyňa ako stavebník bola vyzvaná na okamžité zastavenie prác na stavbe.

2. S odkazom na uvedené Obec ako správny orgán dospela k záveru, že je dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu priestupku podľa ust. § 105 ods. 3 písm. b) Stavebného zákona, keďže stavebník začal realizovať stavbu bez právoplatného stavebného povolenia, a Obec tak začala správne konanie.

3. Obec vykonala dňa 03.05.2022 zápisnicu o ústnom prejednávaní priestupku, o čom bola spísaná zápisnica. V prvom rade Obec zhrnula skutkový stav a následne sa vyjadrila aj žalobkyňa, ktorá uviedla, že so stavbou začala z dôvodu, že ceny materiálov stúpajú, choroba COVID – 19 spôsobila veľkú neistotu. Žalobkyňa uviedla, že si je vedomá, že nedokázala získať stavebné povolenie.

4. Na podklade zistených skutočností Obec vydala dňa 06.05.2022 rozhodnutie č. j.: Výst. F. (ďalej len „Rozhodnutie“), ktorým Obec rozhodla, že žalobkyňa sa uznala vinnou zo spáchania priestupku, ktorým bolo porušenie ust. § 54 Stavebného zákona tým, že od februára 2022 uskutočňovala novú stavbu bez stavebného povolenia, čím sa naplnila skutková podstata priestupku podľa ust. § 105 ods. 3 písm. b) Stavebného zákona. Rozhodnutím bola žalobkyni uložená pokuta vo výške 5.000,00 EUR, ako aj povinnosť úhrady trov konania vo výške 16,00 EUR.

5. Čo sa týka odôvodnenia Rozhodnutia, tak Obec v prvom rade poukázala na zistený skutkový stav a dospela k záveru, že došlo k spáchaniu prejednávaného priestupku. Vo vzťahu k uloženej pokute Obec uviedla, že táto je stanovená v dolnej hranici stanovenej zákonom, a to vo výške 5.000,00 EUR. Obec v Rozhodnutí zároveň uviedla, na aké poľahčujúce okolnosti prihliadla.

6. Proti Rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie nazvané nasledovne: „Odvolanie proti rozhodnutiu č. F. zo dňa 06.05.2022“ zo dňa 30.05.2022 (ďalej len „Odvolanie“). Ako vyplýva z obsahu Odvolania, žalobkyňa uznala, že spáchala priestupok, za ktorý bola Rozhodnutím uznaná za vinnú, avšak nesúhlasila s výškou uloženej pokuty, nakoľko ju nepovažovala za súladnú s ust. § 12 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Zákon o priestupkoch“) a bola presvedčená o tom, že v zmysle ust. § 105 ods. 3 písm. b) Stavebného zákona jej mala byť uložená nižšia pokuta.

7. Žalobkyňa v Odvolaní následne cituje ustanovenia príslušných právnych predpisov a uvádza, že v rámci ust. § 105 ods. 3 písm. b) Stavebného poriadku nie je stanovená dolná hranica pokuty a uviedla, že nie je pravdou konštatovanie Obce, že jej bola uložená pokuta „v dolnej hranici“. Žalobkyňa konštatuje, že po komplexnom zhodnotení skutkového stavu a skutočností stanovených v rámci ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch jej mala byť uložená výrazne nižšia pokuta, resp. mohlo dôjsť aj k upusteniu od pokuty, nakoľko k náprave postačilo aj prejednanie priestupku. Následne žalobkyňa poukazuje na skutkový stav a na okolnosti, pre ktoré začala so stavbou bez stavebného povolenia a znova zopakovala, že pokuta je neprimeraná.

8. Žalobkyňa súčasne uplatnila aj odvolací dôvod, založený na tom, že odôvodnenie Rozhodnutia nespĺňa zákonné požiadavky. Tu žalobkyňa uviedla, že osobitnú pozornosť treba v odôvodnení venovať tým skutočnostiam, ku ktorým správny orgán dospel na základe inštitútu voľnej úvahy. Tvrdila, že ak napríklad správny orgán ukladá pokutu za správy delikt, nestačí uviesť, že pri uložení pokuty prihliadal na mieru zavinenia a výška pokuty bola určená v rámci ustanoveného rozpätia. Správny orgán sa musí vyrovnáť so všetkými hľadiskami pre uloženie pokuty, inak je takéto rozhodnutie nepreskúmateľné. S odkazom na skutočnosti, uvedené v Odvolaní, žalobkyňa navrhla, aby odvolací orgán Rozhodnutie zrušil.

9. Žalobkyňa svoje Odvolanie doplnila, a to podaním s názvom: „Doplnenie odvolania na základe stanoviska obce F. č. F. zo dňa 20.06.2022“ zo dňa 14.07.2022 (ďalej len „Doplnenie odvolania“), v ktorom žalobkyňa uviedla, že Obec „sa priznala“ k tomu, že neaplikovala ust. § 12 Zákona o priestupkoch, čo podľa názoru žalobkyne priamo dokazuje, že výška pokuta bola určená nesprávne a nezákonne. Ďalej sa žalobkyňa vyjadrila k skutočnostiam, ktoré Obec prezentovala v podaní, ktorým bol predložený spis odvolaciu orgánu. Žalobkyňa zotrvala na svojom odvolacom návrhu.

II.

Stručné zhrnutie Napadnutého rozhodnutia

10. Žalovaný ako odvolací orgán vydal dňa 11.08.2022 rozhodnutie o odvolaní č. F./XXXXXX-XXX (ďalej len „Napadnuté rozhodnutie“), ktorým Odvolanie zamietol a Rozhodnutie potvrdil.

11. Vychádzajúc z odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia možno konštatovať, že žalovaný najprv zosumarizoval zistený skutkový stav (po stranu 6 odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia), následne citoval príslušné právne predpisy (po stranu 8 odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia) a od strany 8 odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia sa žalovaný vyjadril k odvolacím námietkam žalobkyne.

12. Žalovaný opakovane v Napadnutom rozhodnutí poukázal na to, že zo strany žalobkyne došlo k spáchaniu priestupku. Žalovaný poukazuje na to, že pri ukladaní výšky sankcie došlo k primeranej tvrdošti pri aplikácii zákona. Uviedol, že uloženie pokuty vo výške 5.000,00 EUR bolo výsledkom úvahy Obce, ktorá sa dostatočne zaoberala hľadiskami, ktoré zákon ustanovuje.

13. Vo vzťahu k odvolacej námietke ohľadom upustenia od potrestania žalovaný uviedol, že za uvedený priestupok je možné uložiť iba pokutu.

14. K odvolacej námietke ohľadom výšky stanovenej pokuty žalovaný uviedol, že uložená pokuta predstavuje v percentuálnom vyjadrení 15 % z hornej hranice sadzby, čo považuje žalovaný za dolnú hranicu sadzby. Zároveň uviedol, že správny orgán nemôže svojvoľne stanoviť akúkoľvek pokutu, ale táto sa musí odvíjať od charakteru spáchaného priestupku a musí byť stanovená v medziach zákona. Žalovaný zároveň poukázal na to, že žalobkyňa porušila zákon vedome, keď podala žiadosť o stavebné povolenie a pritom aj začala s realizáciou výkopových prác na nepovolenej stavbe rodinného domu. Zároveň konštatoval, že stavebný úrad skúma aj samotný motív stavebníčky (žalobkyne), ktorý ju viedol k potrebe konať v rozpore so zákonom a to, že nepovolená stavba žalobkyne je uvedená na stránke realitnej kancelárie v sekcii na predaj dáva žalovanému dôvod pre podozrenie, že stavebníčkinn motív je „zištný“ za účelom predaja stavby.

15. Žalovaný konštatoval, že Obec dostatočne odôvodnila všetky okolnosti stanovenia výšky pokuty, pričom primerane a zákonným spôsobom uplatnila správnu úvahu, keď pri rozhodovaní o výške pokuty vychádzala z výsledkov miestnej obhliadky, spisového materiálu, ako aj z aritmetického pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na strane žalobkyne, ktoré boli v prospech okolností poľahčujúcich. Uloženú výšku pokuty považoval za primeranú, pričom predmetná výška pokuty bola aj určená v rozsahu správnej úvahy zákonom dovolenej.

III.

Podstatné zhrnutie argumentov žalobkyne

16. Žalobkyňa podala Krajskému súdu v Trnave správnu žalobu s názvom: „Správna žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. F./XXXXXX-XXX zo dňa 11.08.2022 doručeného dňa 05.09.2022 v spojení s rozhodnutím správneho orgánu 1. stupňa“ zo dňa 10.10.2022 (ďalej len „Žaloba“), ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia, ktoré žalobkyňa navrhla zrušiť.

17. Čo sa týka žalobných bodov, tak žalobkyňa v Žalobe uplatnila viaceré žalobné body, a to: a) Napadnuté rozhodnutie a Rozhodnutie vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, b) Napadnuté rozhodnutie a Rozhodnutie sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov, c) Napadnuté rozhodnutie a Rozhodnutie neboli riadne odôvodnené, d) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ svojho rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo

v nich nemá oporu, e) zo strany žalovaného došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej, f) žalovaný a Obec nesprávne a neúplne zistili skutkový stav veci, g) rozhodnutím žalovaného a Obce došlo k porušeniu jej práv a právom chránených záujmov. Uviedla, že ako Rozhodnutie, tak aj Napadnuté rozhodnutie sú poznačené viacerými nedostatkami a chybami, ktoré spôsobujú ich nezákonnosť, a to (i) porušenie zásad správneho konania, (ii) porušenie Stavebného zákona, Zákona o priestupkoch a Správneho poriadku, (iii) porušenie jej práv a právom chránených záujmov, (iv) nesprávne a neúplné zistenie skutkového stavu, (v) nesprávne právne posúdenie veci, nevysporiadanie sa so všetkými dôkazmi a námietkami žalobkyne a (vi) Rozhodnutie nie je riadne odôvodnené a je nepreskúmateľné.

18. Žalobkyňa v prvom rade zopakovala, že nepopiera spáchanie daného priestupku a vyjadrila ľútosť z porušenia zákona. Je si vedomá, že za porušenie zákona má byť potrestaná, avšak má za to, že spôsob, akým potrestaná bola, nebol v súlade so zákonom – za problematické považuje nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí, predovšetkým nedostatočné odôvodnenie výšky uloženej pokuty, ktorú žalobkyňa považuje za príliš vysokú. Následne žalobkyňa zosumarizovala skutkový stav.

19. Vo vzťahu k výške pokuty žalobkyňa uviedla, že túto namietala už v Odvolaní a zároveň namietala, že žalovaný v rámci Napadnutého rozhodnutia žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil, prečo uloženú pokutu považuje za relevantnú. Mala za to, že žalovaný sa v rámci odôvodnenia Napadnutého rozhodnutia uchýlil iba k citácii právnych predpisov a opisu priebehu konania, ktoré následne nevyhodnotil vo vzájomnej súvislosti. Poukázala na to, že žalovaný neuvádza skutočnosti ohľadom zdôvodnenia výšky uloženej pokuty, ktoré by boli v súlade s priebehom konania, resp. žalovaný podľa jej názoru zavádzajúco uvádzal, že Obec sa mala dostatočne vysporiadať s odôvodnením výšky pokuty, čo však podľa jej názoru nie je pravdou. Tvrdila, že ani samotný žalovaný riadnym spôsobom nezdôvodnil opodstatnenosť výšky uloženej pokuty.

20. Následne sa žalobkyňa v Žalobe vyjadruje k určitým častiam Napadnutého rozhodnutia a prezentuje svoju protiargumentáciu. Na základe svojej argumentácie znova zopakovala, že je presvedčená o neprimeranosti uloženej pokuty, a nakoľko výška pokuty nebola žiadnym relevantným spôsobom odôvodnená, tak uvedené odôvodnenie zakladá aj dôvod na zrušenie Rozhodnutia. Zároveň bola toho názoru, že odôvodnenie Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia nenapĺňa zákonné požiadavky. K danému ešte uviedla, že žalovaný a Obec nesprávne zhodnotili skutkový stav, pričom neprihliadli na jej oprávnené a preukázané tvrdenia a predovšetkým nedostatočným spôsobom zdôvodnili svoje rozhodnutia. Mala za to, že žalovaný a Obec dostatočne nevysvetlili svoje úvahy, ktoré odôvodňovali udelenie pokuty vo výške 5.000,00 EUR a z napadnutých rozhodnutí jej nie je jasný dôvod, prečo jej bola udelená práve pokuta vo výške 5.000,00 EUR. S odkazom na uvedené žiadala o zrušenie Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia, alternatívne navrhla využiť možnosť sankčnej moderácie tak, že uložená sankcia – pokuta bude nižšia. Žalobe taktiež navrhla priznať odkladný účinok.

IV.

Vyjadrenie žalovaného

21. Žalovaný sa k Žalobe vyjadril podaním zo dňa 24.11.2022 (ďalej len „Vyjadrenie“). Žalovaný trval na zákonnosti Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia a navrhol Žalobu zamietnuť.

22. Žalovaný v prvom rade uviedol príslušné právne predpisy, ktoré boli v konaní aplikované, ako aj zhrnul skutkový stav veci. Čo sa týka argumentácie žalovaného k Žalobe, tak táto z časti kopíruje odôvodnenie Napadnutého rozhodnutia. K výške pokuty žalovaný uviedol, že pri ukladaní výšky sankcie došlo k primeranej tvrdošti pri aplikácii zákona a uloženie pokuty bolo výsledkom úvahy Obce, ktorá sa dostatočne zaoberala hľadiskami, ktoré zákon ustanovuje. Ohrozenie verejného záujmu videl v tom, že realizácia stavby bez stavebného povolenia môže viesť k presvedčeniu stavebníkov, že stavbu možno realizovať bez stavebného povolenia a následne ju zlegalizovať – bol toho názoru, že takéto správanie veľmi často vedie k recidíve. Konštatoval, že úlohou štátu je prostredníctvom správnych orgánov usmerňovať stavebnú činnosť a samozrejme predchádzať aj ďalším nákladom súvisiacim s prípadným odstránením stavby alebo jej časti. Mal za to, že uloženie symbolickej pokuty v rozsahu pár sto eur nie je dostatočným represívnym zásahom vzhľadom na závažnosť skutku, lebo pri vysokej investícii, ktorou stavba je, ju stavebník nepociťuje ako trest. S odkazom na uvedené žalovaný navrhol Žalobu zamietnuť.

V.

Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

23. K Vyjadreniu sa žalobkyňa vyjadrila podaním s názvom: „Vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného zo dňa 24.11.2022“ zo dňa 30.01.2023 (ďalej len „Replika“), prostredníctvom ktorej žalobkyňa zotrvala na svojej skoršej argumentácii a zároveň uviedla, že v Rozhodnutí bolo problémom nedostatočné odôvodnenie výšky uloženej pokuty, ktorú sa žalovaný následne pokúšal odôvodniť namiesto Obce, ktorá to mala vykonať už v Rozhodnutí. Uviedla, že žalovaný nemôže odôvodňovať Rozhodnutie v mene Obce. Tvrdila, že žalovaný a Obec nesprávne zhodnotili skutkový stav, pričom neprihliadli na jej oprávnené a preukázané tvrdenia a predovšetkým nedostatočným spôsobom zdôvodnili rozhodnutia, a dostatočne nevysvetlili svoje úvahy, ktoré odôvodňovali uloženie pokuty – na podporu svojej argumentácie predložila vybrané právne vety. Zotrvala na svojej Žalobe.

24. V konaní neboli zo strany účastníkov konania predložené ďalšie písomné podania.

25. Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 09.01.2023, č. k. 14S/133/2022 - 61 priznal Žalobe odkladný účinok, a to až do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej.

26. V podaní zo dňa 14.08.2023 označenom ako „Záverečné vyjadrenie“ žalobkyňa zhrnula všetky svoje predošlé námietky, zotrvala na podanej žalobe a žiadala rozhodnúť v zmysle petitu žaloby.

VI.

Relevantné právne predpisy

27. Ust. § 2 ods. 1 SSP uvádza: „v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.“

28. Ust. § 2 ods. 2 SSP uvádza: „každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.“

29. Podľa ust. § 177 ods. 1 SSP „správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.“

30. Ust. § 194 ods. 1 SSP uvádza: „správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.“

31. Ust. § 105 ods. 3 písm. b) Stavebného zákona uvádza: „priestupku sa dopustí a pokutou do 1 milióna Sk (33.193,91 EUR) sa potrestá ten, kto ako stavebník uskutočňuje novú stavbu bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním.“

32. Ust. § 105 ods. 8 Stavebného zákona uvádza: „na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o priestupkoch.“

33. Ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch uvádza: „pri určení druhu sankcie a jej výmery sa prihliadne na závažnosť priestupku, najmä na spôsob jeho spáchania a na jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatela, ako aj na to, či a akým spôsobom bol za ten istý skutok postihnutý v kárnom alebo disciplinárnom konaní.“

34. Ust. § 47 ods. 2 Správneho poriadku uvádza: „v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.“

VII.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

35. Správny súd v Bratislave si v prvom rade dovoľuje uviesť, že s odkazom na zákon č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o správnych súdoch“) sa okrem iného zriadil aj Správny súd v Bratislave. Ust. § 3 ods. 1 Zákona o správnych súdoch uvádza, že správne súdy začnú svoju činnosť 1. júna 2023. Ust. § 3 písm. b) Zákona o správnych súdoch zároveň uvádza: „ak § 4 ods. 1 neustanovuje inak, výkon súdnictva prechádza od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súdy vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. júna daná právomoc správnych súdov, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave.“ Predmetná právna vec tak prešla na Správny súd v Bratislave a bola pridelená senátu 2S; následne na základe námietky nesprávneho zápisu veci a opatrenia predsedníčky Správneho súdu v Bratislave bola vec pridelená náhodným výberom do samosudcovského oddelenia 15Sa.

36. Správny súd v Bratislave ako vecne a miestne príslušný správny súd preskúmal Žalobou Napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj Rozhodnutie, vrátane ich postupu v administratívnom konaní, a to v rozsahu žalobných bodov, ako aj z hľadísk uvedených v ust. § 195 písm. a) až e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „SSP“), keďže Žaloba je správnu žalobou vo veciach správneho trestania (ust. § 194 a nasl. SSP) a dospel k záveru, že Žaloba je dôvodná a je nutné Napadnuté rozhodnutie, ako aj Rozhodnutie zrušiť, keďže o sankcii rozhoduje orgán v prvom stupni a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu podľa ust. § 191 ods. 1 písm. d) SSP.

37. Správny súd v Bratislave rozhodol na pojednávaní, ktoré bolo nariadené v súlade s ust. § 107 a nasl. SSP, nakoľko bola splnená podmienka uvedená v ust. § 107 ods. 1 písm. a) SSP a za splnenia podmienok uvedených v ust. § 108 ods. 1 a 2 SSP, v neprítomnosti účastníkov konania v zmysle § 114 SSP – žalobkyňa, právny zástupca žalobkyne, ako aj žalovaný svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti.

38. S odkazom na obsah Žaloby a rozsah žalobných bodov možno konštatovať, že podstatným žalobným bodom je, že žalobkyňa namieta výšku pokuty a nepreskúmateľnosť správnej úvahy žalovaného a obce pri stanovení výšky uloženej pokuty – žalobkyňa uvádza, že žalovaný a Obec neaplikovali ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch a z napadnutých rozhodnutí nie je zrejmé, akou správnu úvahou dospeli žalovaný a Obec k pokute vo výške 5.000,00 EUR. Na začiatok si správny súd dovoľuje uviesť, že je nepochybné, že zo strany žalobkyne došlo k spáchaniu priestupku tak ako jej bol kladený za vinu (čo žalobkyňa ani nepoprela), a preto sa správny súd nebude z dôvodu hospodárnosti vyjadrovať k námietkam, ktoré smerujú k samotnému spáchaniu skutku, nakoľko uvedené je nesporné.

39. Vo vzťahu k uplatnenému žalobnému bodu tak ako bol uvedený vyššie si správny súd dovoľuje uviesť, že tento žalobný bod je dôvodný. Po vykonaní súdneho prieskumu Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia má správny súd za to, že absentuje dostatočné odôvodnenie toho ako Obec (a následne aj žalovaný) dospeli k uloženej výške pokuty. Súčasne ako to poukáže správny súd nižšie, žalovaný aj v rámci súdneho konania „dotváral“ správnu úvahu, na základe ktorej mala byť pokuta uložená tak, ako bola uložená.

40. Je nepochybné, že na konanie o priestupkoch podľa Stavebného zákona sa aplikuje Zákon o priestupkoch (na základe ust. § 105 ods. 8 Stavebného zákona), a teda aj ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch, ktoré na konkretizovanie závažnosti priestupku uvádza kritériá, ktoré je správny orgán povinný vo svojej úvahy použiť. Tu je potrebné uviesť, že správny orgán musí obligatórne prihliadnuť na závažnosť priestupku, ktorá je uvedená demonštratívne, nakoľko Zákon o priestupkoch príkladmo vyrátava prvky, ktoré ju tvoria, pričom ju musí správny orgán dokazovať. Prihliada najmä na spôsob spáchania priestupku, následky priestupku, okolnosti, za ktorých bol priestupok spáchaný, na mieru zavinenia, na pohnútky a na osobu páchatel'a. Úvahy o osobe páchatel'a sú úvahami o jeho osobných pomeroch, veku, zdravotnom stave, o postoji páchatel'a ku spáchanému priestupku a o jeho osobných vlastnostiach (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 01.01.2010, sp. zn.: 10Sžd/3/2010).

41. Správny súd si dovoľuje uviesť, že rozhodnutie o uložení pokuty, ktoré je odôvodnené len tým, že pri uložení pokuty bolo prihliadnuté na mieru zavinenia a výška pokuty bola stanovená v rozsahu, ktorý zákon pripúšťa, bez zaoberania sa všetkými hľadiskami, ktoré zákon ako predpoklad takej úvahy o uložení pokuty stanovuje, je v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4SŽ/24/1996) a zároveň, že voľná úvaha pri rozhodovaní o výške pokuty je myšlienkový proces, v rámci ktorého má správny orgán zvažovať závažnosť porušenia právnych predpisov vo vzťahu ku každému zisteniu protiprávneho konania, jeho následky, dobu protiprávnosti tak, aby uložená sankcia spĺňala nielen požiadavku represie, ale aj preventívny účel (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.05.2012, sp. zn.: 2Sžp/16/2011).

42. Druh a výmera sankcií je vecou voľnej úvahy správneho orgánu. Avšak skutočnosti, ktoré viedli správny orgán k uloženiu sankcií v danom rozsahu musia byť v správnom rozhodnutí uvedené a odôvodnené s poukazom na ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch a ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Nedostatok odôvodnenia uložených sankcií, keď z rozhodnutia nemožno napriek opakovaným námietkam žalobkyne zistiť ako správne orgány použili úvahu pri uložení sankcie (závažnosť priestupku, spôsob jeho spáchania a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, miera zavinenia, pohnútky, osoba páchatela) spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia znamenajúci dôvod na jeho zrušenie (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.03.2021, sp. zn.: Sžo/102/2009).

43. Správny súd má za to, že ako Obec, tak ani žalovaný sa náležitým spôsobom nevysporiadali so žalobkyňou namietanou výškou pokuty. Obec uložila pokutu vo výške 5.000,00 EUR, pričom v odôvodnení Rozhodnutia len konštatovala, že „správny orgán zohľadnil závažnosť porušenia zákona, jeho následky, okolnosti, za ktorých bol priestupok spáchaný a výšku pokuty stanovil v zmysle týchto hľadísk“ (strana 2 Rozhodnutia). Aj napriek tomu, že sa Obec zjavne snažila túto pokutu zdôvodniť, tak túto len zdôvodnila odkazom na poľahčujúce okolnosti, kde však Obec tieto poľahčujúce okolnosti žiadnym spôsobom nepretavila do odôvodnenia, aký vplyv tieto poľahčujúce okolnosti mali na výšku pokuty a na okolnosti, vymedzené v ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch. Zároveň nemožno považovať za dostatočne odôvodnené, ak Obec pri určovaní výšky sankcie len odkázala na právne predpisy a na všeobecné tvrdenia (tak ako ich Obec uviedla na strane 2 a strane 3 Rozhodnutia).

44. Z Rozhodnutia nie je možné zistiť, aká bola miera ohrozenia verejného záujmu, keďže Obec sa nevysporiadala s otázkou závažnosti priestupku, spôsobu jeho spáchania, nevyhodnotila jeho následky, pohnútky žalobkyne, okolnosti, za ktorých došlo k jeho spáchaniu – nie je možné zistiť ani to, ako Obec (a následne ani žalovaný) zobrali do úvahy to, že žalobkyňa prejavila snahu vec usporiadať tým, že podala žiadosť o stavebné povolenie a v prácach na stavbe po nariadení zastavení prác nepokračovala.

45. Tu možno uviesť, že po tom ako žalobkyňa namietala výšku pokuty a spôsob jej stanovenia, žalovaný v Napadnutom rozhodnutí, ako aj vo Vyjadrení tento spôsob bližšie zdôvodňoval, a to nad rámec toho ako to odôvodnila Obec. V Napadnutom rozhodnutí žalovaný poukázal napríklad na to, že voči žalobkyňe a jej rodinným príslušníkom je vedených viacero konaní o priestupkoch a bolo potrebné na to prihliadať, čo však v Rozhodnutí nie je spomenuté alebo žalovaný poukázal na to, že sa prihliadalo aj na zámer žalobkyne, ktorý bol výlučne zištný, za účelom predaja rodinného domu, a to aj napriek tomu, že uvedené nebolo v Rozhodnutí žiadnym spôsobom spomenuté. Vo Vyjadrení následne žalovaný odôvodnil výšku pokuty tým, že sa brala do úvahy aj miera ohrozenia verejného záujmu (podľa jeho názoru realizácia stavby bez stavebného povolenia môže viesť k presvedčeniu stavebníkov, že stavbu možno realizovať bez stavebného povolenia a následne ju zlegalizovať, čo môže často viesť k recidíve), čo však v Rozhodnutí taktiež absentuje. Tu si správny súd dovoľuje odkázať na ustálenú súdnu prax, ktorá uvádza, že „žalovaný síce vo svojom vyjadrení k odvolaniu zdôvodnil výmeru uložených sankcií, no takýto nedostatok rozhodnutia nemožno odstrániť dôvodmi dodatočne uvedenými v neskoršom vyjadrení“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 09.03.2010, sp. zn.: Sžo/102/2019). Tým, že žalovaný „dotváral“ správnu úvahu Obce, a to aj v rámci súdneho konania svedčí podľa správneho súdu o tom, že výška pokuty nebola dostatočným spôsobom odôvodnená, a preto sú Napadnuté rozhodnutie a Rozhodnutie nepreskúmateľné. Nedostatok odôvodnenia uloženej sankcie spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutí, a teda bol naplnený dôvod podľa ust. § 191 ods. 1 písm. d) SSP na zrušenie Napadnutého rozhodnutia a Rozhodnutia a vec vrátil Obci na nové konanie, keďže tento orgán rozhoduje o sankcii v prvom stupni.

46. V ďalšom konaní bude úlohou orgánu verejnej správy postupovať podľa právneho názoru správneho súdu vysloveného v predchádzajúcich bodoch tohto rozhodnutia, najmä dostatočným a zrozumiteľným spôsobom aplikovať ust. § 12 ods. 1 Zákona o priestupkoch a ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku a pri stanovení pokuty sa vysporiadať so všetkými skutočnosťami, ktoré majú vplyv na stanovenie výšky uloženej pokuty a svoju správnu úvahu dostatočným spôsobom odôvodniť.

47. Žalobkyňa v rámci Žaloby alternatívne požadovala aj aplikáciu sankčnej moderácie, ku ktorej však správny súd nepristúpil, a to preto, že z dôvodu zdržanlivosti a princípu subsidiarity správneho súdnictva bude úlohou Obce, aby s odkazom na právne závery, vyjadrené v tomto rozsudku znova vykonala dokazovanie a dostatočným spôsobom odôvodnila uloženie novej sankcie.

48. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 SSP, a žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná v celom rozsahu priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník.

Poučenie:

10
15Sa/4/2023

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP)

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 ods. 3 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).